

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 34/10

Luxemburg, 15 aprilie 2010

Hotărârea în cauza C-518/08

Fundación Gala-Salvador Dalí et Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)/Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques (ADAGP) și alții

Statele membre au dreptul de a stabili categoriile de persoane care pot beneficia de dreptul de suită după decesul autorului unei opere de artă

Cu toate acestea, în speță, revine instanței de trimitere să țină cont de toate normele pertinente pentru a stabili legea națională care guvernează succesiunea drepturilor de suită aparținând lui Salvador Dalí și, în consecință, succesorul efectiv al acestor drepturi

Directiva 2001/84/CE¹ instituie un drept de suită obligatoriu în beneficiul autorului unei opere de artă și, după moartea sa, al avânzilor-cauză ai acestuia. Dreptul de suită este un drept de proprietate intelectuală care permite autorului și, ulterior, avânzilor-cauză ai acestuia, să încaseze un procent din prețul obținut la orice revânzare a uneia dintre operele sale, ulterioară primei înstrăinări. De acest drept beneficiază autorul pe durata întregii sale vieți și, ulterior, avânzii-cauză ai acestuia timp de 70 de ani de la data decesului artistului.

Legislația franceză limitează categoria beneficiarilor dreptului de suită, după moartea artistului, numai la moștenitorii legali, cu excluderea legatarilor. Un artist nu poate dispune prin testament cu privire la acest drept.

Pictorul Salvador Dalí a decedat la 23 ianuarie 1989 în Spania, la succesiunea sa având vocație cinci moștenitori legali, membri ai familiei sale. Pe de altă parte, în privința drepturilor sale de proprietate intelectuală, Salvador Dalí desemnase, prin testament, statul spaniol ca legatar universal, în sensul dreptului succesoral francez. Aceste drepturi sunt administrate de Fundación Gala-Salvador Dalí, fundație de drept spaniol creată în 1983 la inițiativa pictorului.

În 1997, Fundación Gala-Salvador Dalí a încredințat VEGAP, societate de drept spaniol, un mandat exclusiv, valabil la nivel mondial, de gestiune colectivă și de exercitare a drepturilor de autor asupra operei lui Salvador Dalí. Pe de altă parte, VEGAP se află într-un raport juridic contractual cu entitatea omologă din Franța, ADAGP, care este însărcinată să gestioneze drepturile de autor ale lui Salvador Dalí pe teritoriul francez.

Începând din anul menționat, ADAGP a colectat în Franța sumele aferente drepturilor de exploatare a operei lui Salvador Dalí, care au fost transferate, prin intermediul VEGAP, către Fundación Gala-Salvador Dalí, cu excepția dreptului de suită. Astfel, în aplicarea legislației franceze, ADAGP a plătit în mod direct sumele aferente dreptului de suită moștenitorilor legali ai lui Salvador Dalí.

Considerând că, în temeiul testamentului lui Salvador Dalí și al dreptului spaniol, trebuia ca dreptul de suită perceput cu ocazia vânzării lucrărilor artistului la licitație, pe teritoriul francez, să îi fie transferat, Fundación Gala-Salvador Dalí, precum și VEGAP, au solicitat tribunalului competent din Paris obligarea ADAGP la plata acestei sume. În cadrul acestui litigiu, instanța franceză a sesizat Curtea de Justiție pentru a se stabili dacă Directiva 2001/84 se opune unei dispoziții de drept intern care rezervă beneficiul dreptului de suită numai moștenitorilor legali ai artistului, cu excluderea legatarilor testamentari.

¹ Directiva 2001/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale (JO L 272, p. 32, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 240).

Prin hotărârea pronunțată astăzi, **Curtea consideră că, în lumina obiectivelor urmărite de Directiva 2001/84, statele membre dispun de libertatea de decizie legislativă proprie pentru a stabili categoriile de persoane care pot beneficia de dreptul de suită după decesul autorului unei opere de artă.**

Astfel, în această privință, Curtea amintește că adoptarea Directivei 2001/84 are la origine un dublu obiectiv. Pe de o parte, aceasta urmărește să se asigure că autorii operelor de artă plastică și grafică beneficiază de succesul economic al creațiilor lor. Pe de altă parte, directiva are ca scop să se pună capăt denaturării concurenței pe piața obiectelor de artă, în măsura în care plata unui drept de suită în anumite state membre poate conduce la deplasarea vânzărilor de opere de artă în statele membre în care acesta nu se aplică

În ceea ce privește primul obiectiv, care urmărește să asigure un anumit nivel de remunerare artiștilor, Curtea consideră că realizarea sa nu se dovedește în niciun caz a fi compromisă prin devoluțiunea dreptului de suită anumitor categorii de subiecte de drept cu excluderea altora, după decesul artistului.

În ceea ce privește al doilea obiectiv, Curtea precizează că legiuitorul Uniunii a intenționat să remedieze situația în care vânzările de opere de artă ar fi concentrate în statele membre în care dreptul de suită nu se aplică sau se aplică într-un procent inferior celui în vigoare în alte state membre, în detrimentul caselor de licitații sau al altor comercianți de obiecte de artă de pe teritoriul acestor din urmă state membre. Astfel, reieșind că este indispensabil să se prevadă o armonizare cu privire la operele de artă și la vânzările avute în vedere de dreptul de suită, precum și cu privire la baza de evaluare și la procentul acestuia, Curtea consideră că armonizarea asigurată de directivă se limitează la acele dispoziții de drept național care au un efect direct asupra funcționării pieței interne. În consecință, nu este necesar să se elimine diferențele între legislațiile naționale care nu pot aduce atingere funcționării pieței interne, dintre care fac parte dispozițiile care stabilesc categoriile de persoane care pot să beneficieze de dreptul de suită după decesul autorului unei opere de artă.

De altfel, Curtea consideră că această analiză este confirmată de faptul că, deși legiuitorul Uniunii a dorit ca avânzii-cauză ai autorului să beneficieze pe deplin de dreptul de suită după decesul acestuia, în schimb, în temeiul principiului subsidiarității, legiuitorul a lăsat fiecărui stat membru competența de a defini categoriile de persoane care pot fi calificate, în dreptul lor național, ca avânzi-cauză.

Cu toate acestea, Curtea precizează că revine instanței de trimitere obligația de a ține seama în mod corect de toate normele pertinente care vizează soluționarea conflictelor de legi în materia succesiunilor, pentru a stabili care legislație națională guvernează succesiunea drepturilor de suită aparținând lui Salvador Dalí și, în consecință, cine este, în temeiul acestei legislații naționale, succesorul efectiv al drepturilor respective.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106